

תנ"ך לעולים חדשים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שתיים וחצי
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	(24x2)	—	48	נקודות
פרק שני	—	(24x1)	—	24	נקודות
פרק שלישי	—	(14x2)	—	28	נקודות
סך הכול	—			100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות
מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות
מותר להשתמש במילון לועזי- עברי/עברי לועזי ..
- ד. הוראות מיוחדות : (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק .
הערה : בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון- בראשית (48 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה -24 נקודות)

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א - חובה ועל אחד מן הסעיפים ב- ג. (לכל סעיף -12 נקודות)

1.קרא בראשית, פרק י"ח, פסוקים י"ז – ל"ג.

ענה על סעיף א- חובה

א. קרא פסוקים י"ז- כ'.

(1) הסבר מדוע מחליט ה' לשתף את אברהם בהחלטתו הגורלית על סדום, וכיצד מגיב אברהם על דברי ה'?

(6 נקודות)

(2) מהו הייעוד (=התכנון לעתיד) של אברהם על פי דברי ה', והסבר כיצד אברהם מקיים את ייעודו לפי המסופר

בפסוקים אלה? (6 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים כ"ג- כ"ד .

(1) אברהם מעיד על צדקתו של ה' בפסוקים י"ז- כ"א, אם כך ממה חושש אברהם בדבריו " האף תספה צדיק עם

רשע? (6 נקודות)

(2)יש הטוענים כי יש סתירה בין עקרון הצדק שבפסוק כ"ג, ובין עיקרון הצדק שבפסוק כ"ד. הסבר טענה זו.

(6 נקודות)

ג. קרא פסוקים כ"ג – ל"ב.

(1) הדגם שני אמצעים שאברהם משתמש בהם כדי לשכנע את ה' לשנות את החלטתו, והסבר כיצד כל אחד מהם

משרת את אברהם במשימתו זו? (6 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

(2) אברהם פונה בתביעותיו לאלוהים באומץ לב וללא פחד. הבא שתי דוגמאות והסבר את דבריך. (6 נקודות)

2. קרא בראשית, פרק כ"א, פסוקים ט'- כ"א.

ענה על סעיף א- חובה

א.

(1) מדוע שרה דורשת לגרש את ישמעאל ומהי תגובתו של אברהם לדרישה זו? (6 נקודות)

(2) מדוע הדרישה של שרה מוצדקת בעיני ה', וכיצד הוא מרגיע את אברהם. (6 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. הכינויים שמכונה בהם ישמעאל בפסוקים ט'- י"ג, מגלים את היחס של הדמויות אליו. פרט שלושה כינויים והסבר לפיהם את היחס לישמעאל. (12 נקודות)

ג.

(1) קרא פסוקים ט"ו – י"ט. בפסוקים אלה מתואר הקושי הפיזי והקושי הרגשי של הגר הולכת לאיבוד עם בנה במדבר. הדגם כל קושי, והסבר את דבריך. (6 נקודות)

(2) דברי אלוהים להגר כוללים מענה למצוקה הפיזית והבטחה לעתידו של בנה. הדגם את שני חלקי הקביעה הזו, והסבר את דבריך. (6 נקודות)

3. קרא בראשית, פרק ל"ח, פסוקים י"א- כ"ו.

ענה על סעיף א- חובה

א.

(1) יהודה מגלה יחס בלתי הוגן כלפי תמר לאחר מות שני בניו, יחד עם זאת ניתן להבין את מניעיו. בסס והסבר את שני חלקי הטענה. (6 נקודות)

(2) כיצד פועלת תמר להקים זרע לבעלה המת? הדגם והסבר את דבריך. (6 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב.

(1) על פי הקטע שלפניך מבראשית, מצד אחד תמר כפופה לנורמות של החברה שבה היא חיה, ומצד אחר היא

מפרה אותן. בסס את שני חלקי הטענה על הכתוב והסבר את דבריך. (6 נקודות)

(2) קרא גם רות, פרק ג', פסוקים ז'- י"ד; ופרק ד', פסוק י"ג. לשתי הנשים רות ותמר מטרה משותפת. לדעתך, מי

משתי הנשים נועזת יותר בדרך שבה פעלה להשיג את מבוקשה, רות או תמר? הסבר את דבריך, ובסס אותם על

הכתוב. (6 נקודות)

ג.

(1) קרא פסוק כ"א – כ"ד בקטע שלפניך. מדוע לדעתך, תמר לא מגלה ליהודה שהיא מעוברת (=בהריון) ממנו?

הסבר את דבריך. (6 נקודות)

(2) יהודה מגלה הגינות (=הוגן) ויושרה (=יושר) כלפי תמר בפסוקים כ"ה – כ"ו. בסס טענה זו על הכתוב והסבר את

דבריך. (6 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

פרק שני- שמות (24 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4-5.

בשאלה שבחרת ענה על סעיף א-חובה, ועל אחד מן הסעיפים ב-ג. (לכל סעיף 12 נקודות)

4. קרא שמות, פרק ב', פסוקים י"א-י"ז.

ענה על סעיף א- חובה

א.

(2) תאר את שלושת הסכסוכים (= מריבות) בהם היה מעורב משה, את תגובתו ואת ההשלכות בכל אחד מהם.

הסבר ובסס את דבריך על הכתוב. (12 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב.

(1) בשלושת הסכסוכים בהם מעורב משה בפסוקים י"א, י"ג, י"ז, הוא מגלה עוז רוח (= אומץ לב) ורדיפה אחר

הצדק. הדגם כיצד באות לידי ביטוי שתי התכונות האלה בשניים מהפסוקים, והסבר את דבריך. (8 נקודות)

(2) יש הטוענים, כי תכונות אלה של עוז רוח ורדיפה אחר הצדק המאפיינות את משה, מוכיחות כי משה ראוי

להיות מנהיגו של העם. הסבר לדעתך כיצד. (4 נקודות)

ג.

(1) משה הגדל בבית פרעה חש הזדהות וקרבה אל אחיו ובאותה עת חש תחושת זרות וניכור מסביבתו. הבא שתי

דוגמאות לכך והסבר אותן. (8 נקודות)

(2) הסבר לדעתך, כיצד משה הגדל בבית פרעה, מכשיר אותו לתפקד כמנהיג העם? (4 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

5. קרא שמות, פרק ל"ג, פסוקים א'-ט"ז.

ענה על סעיף א- חובה

א. קרא פסוקים א'-ז'.

(1) הכעס של ה' על העם בעקבות חטא העגל מוביל לשתי החלטות. ציין מהן, והסבר כיצד הן מסמלות את

הריחוק בין ה' והעם? (8 נקודות)

(2) כיצד העם מפרש את ההחלטות של אלוהים ומהי תגובתו? (4 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים ז'-י"א

(1) מהי דרך ההתקשרות החדשה בין ה' והעם וכיצד היא נעשית? (6 נקודות)

(2) " ודבר ה' אל משה פנים מול פנים כאשר ידבר איש אל רעהו.." (פסוק י"א) הסבר מה מאפיין את השיח בין

ה' למשה בשני חלקי הפסוק, וכיצד הוא מעיד על מעמדו המיוחד של משה. (6 נקודות)

ג. קרא פסוקים י"ב-ט"ז .

(1) משה מודע למעמדו המיוחד אצל ה', ומבקש מה' לעשות למען העם. מהי בקשתו של משה בפסוק י"ג, וכיצד

בקשה זו יכולה לסייע בחידוש הקשר בין ה' לעם?

(2). משה בפסוקים ט"ז-י"ז, מנמק את בקשתו כי ה' ילווה את העם. מהו הנימוק, וכיצד הוא יכול לסייע

בחידוש הברית בין ה' לעמו?

/המשך בעמוד הבא/

פרק שלישי- נושאי הבחירה (28 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-6 (לכל שאלה – 28 נקודות)

ענה על סעיף א חובה (12 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (16 נקודות)

שיבת ציון

6. קרא יחזקאל, פרק ל"ז, פסוקים ט"ו – כ"ח .

טו ויהי דברי־הוה אלי לאמר: טז ואתה בן־אדם קח־לך עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל חברו ולקח עץ אחד וכתוב עליו לישראל עץ אפרים וכל־בית ישראל חברו: יז וקרב אתם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך: יח וכאשר יאמרו אליך בני עמך לאמר הלא־תגיד לנו מה אלה לך: יט דבר אליהם כה־אמר אדני יהוה הנה אני לקח את־עץ יוסף אשר ביד־אפרים ושבטי ישראל חברו ונתתי אותם עליו את־עץ יהודה ועשיתם לעץ אחד והיו אחד ביד: כ והיו העצים אשר־תכתב עליהם בידך לעיניהם: כא ודבר אליהם כה־אמר אדני יהוה הנה אני לקח את־בני ישראל מבין הגוים אשר הלכושם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל־אדמתם: כב ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם למלך ולא יהיה (יהיר) עוד לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי ממלכות עוד: כג ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אתם מפל מושבתייהם אשר חטאו בהם וטהרתי אותם והירלי לעם ואני אהיה להם לאלהים: כד ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכלם ובמשפטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם: כה וישבו על־הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישברכה אבותיכם וישבו עליה המה ובניהם ובני בניהם עד־עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם: כו וברתי להם ברית שלום ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרביתי אותם ונתתי את־מקדשי בתוכם לעולם: כז והיה משפני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהירלי לעם: כח וידעו הגוים כי אני יהוה מקדש את־ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם:

ענה על סעיף א- חובה
א.

מצב העם ישתנה בעתיד בתחומים הבאים: בתחום המדיני, בתחום החברתי בתחום הדתי ובתחום המוסרי.

בחר שלושה תחומים והבא לכל אחד מהתחומים שבחרת ראייה והסבר אותה. (12 נקודות)

ענה על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. קרא פסוקים ט"ו כ"ד .

(1)השורש א-ח-ד מופיע במשמעויות שונות. ציין שלושה ביטויים שבהם מוזכר השורש א-ח-ד והסבר את

משמעותו בכל אחד מהם. (12 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

(2) מהו המסר המובע באמצעות השימוש בשורש זה. (4 נקודות)

ג.

(1) בנבואות רבות מתבקש הנביא לעשות מעשה סמלי, המהווה משל ולאחריו הנבואה המהווה נמשל. הסבר

מהו המעשה הסמלי שמתבקש הנביא לעשות ומהו הנמשל למעשה זה. (12 נקודות)

(2) מהו המסר המובע באמצעות משל זה? (4 נקודות)

נביא ונבואה

7. קרא ירמיהו, פרק א', פסוקים י"א – י"ט.

א דְּבָרֵי יִרְמְיָהוּ בְּרַחֲלֵקְיָהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנִתּוֹת בָּאָרֶץ בְּנִימֹן: ב אֲשֶׁר הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו
בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אֲמֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשִׁלְשֵׁעֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ: ג וַיְהִי בִימֵי יְהוֹשִׁיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה עֲדִיתָם עֲשִׂיתִי עֲשֶׂה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עֲדָגְלוֹת יְרוּשָׁלַם בְּחֹדֶשׁ
הַחֲמִישִׁי: ד וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: ה בְּטָרִם אֲצוּרָךְ (אֲצָרָךְ) בְּבֶטֶן יִדְעָתִיךָ וּבְטָרִם תֵּצֵא מִרְחֹם
הַקִּדְשִׁיךָ נָבִיא לְגוֹיִם נִתְּתִיךָ: ו וְאָמַר אֲהֶה אֲדֹנִי יְהוָה הִנֵּה לֹא־יִדְעָתִי דְּבַר כִּי־נָעַר אָנֹכִי: ז וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֵלַי אֲלֵי־תֹאמַר נָעַר אָנֹכִי כִי עַל־כִּלְאֲשֶׁר אֲשַׁלַּחְךָ תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצוּךָ תִּדְבֹּר: ח אֲלֵי־תִירָא
מִפְּנֵיהֶם כִּי־אֲתַתְּךָ אֲנִי לְהַצִּילָךְ נְאֻם־יְהוָה: ט וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וַיַּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה
נִתְּתִי דְּבָרִי בְּפִיךָ: י רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ | הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לְנֹתוֹשׁ וּלְנִתּוֹץ וּלְהַאֲבִיד
וּלְהַרְס לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ: {פ} יֵא וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מֶה־אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וְאָמַר מִקֵּל שִׁקְד
אֲנִי רֹאֶה: יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטַבְתָּ לְרֹאאוֹת כִּי־שִׁקְד אֲנִי עַל־דְּבָרִי לַעֲשׂוֹת: יג וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה |
אֵלַי שְׁנִית לֵאמֹר מֶה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר סִיר נְפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנִיו מִפָּנַי צְפוּנָה: יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
מִצָּפוֹן תִּפְתַּח הָרָעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו כִּי | הִנְנִי קוֹלָא לְכַל־מִשְׁפָּחוֹת מִמַּלְכוֹת צְפוּנָה נְאֻם־יְהוָה
וּבָאוּ וְנִתְּנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶתַח | שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־חֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה: טז וְדִבַּרְתִּי
מִשְׁפָּטִי אוֹתָם עַל כָּל־רַעְתָּם אֲשֶׁר עָזְבוּנִי וַיִּקְטְרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִמְעֻשֵׁי יָדֵיהֶם: יז
וְאַתָּה תֵּאָזֵר מִתְּנִיךָ וּקְמַתְךָ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצוּךָ אֲלֵי־תַחַת מִפְּנֵיהֶם פְּרָאֲחִתְךָ
לְפָנֵיהֶם: יח וְאֲנִי הִנֵּה נִתְּתִיךָ הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר וּלְעָמּוֹד בְּרֹזֶל וּלְחֻמּוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכִּי
יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ לְכַהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ: יט וְנִלְחַמּוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָךְ כִּי־אֲתַתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה
לְהַצִּילָךְ:

ענה על סעיף א- חובה

א. קרא פסוקים א' – ט'.

על פי פסוקים אלה הנביא מנסה להתחמק מהשליחות שהטיל עליו ה', בעוד ה' מעודד אותו לקבל אותה על עצמו.

הבא והסבר שני טיעונים של הנביא ושתי תשובות של ה' לטיעונים אלה. (12 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

ענה על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב.

קרא פסוקים י"א- י"ט .

(1)הבא והסבר דוגמא אחת לדימוי, והסבר כיצד הוא תורם להעברת המסר. (8 נקודות)

(2) הבא והסבר דוגמא אחת למראה סמלי, והסבר כיצד הוא תורם להעברת המסר. (8 נקודות)

ג.

שליחותו של הנביא נושאת אופי לאומי ואופי אוניברסאלי.

(1)הבא והסבר דוגמא אחת לנבואה שתופנה ליהודה, ודוגמא אחת לנבואה שתופנה לעמים האחרים. (10 נקודות)

(2)מהי התפיסה התיאולוגית (=דתית) העולה מהנבואות המתאייחות גם לעמים אחרים. (6 נקודות)

חוק וחברה

8. קרא ספר במדבר, פרק ל"ה, פסוקים ט'- ל"ד.

ט וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: י דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֲבָרִים אֶת־הִירְדֹן אֶרֶצָה כְּנָעַן: יא וְהִקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ מִכַּה־נֶפֶשׁ בְּשִׁגְגָה: יב וְהָיוּ לָכֶם הָעָרִים לְמִקְלָט מִגָּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד־עֲמֻדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט: יג וְהָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ שְׁשִׁעָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם: יד אֵת | שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לִירְדֹן וְאֵת שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה: טו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָגֵר וְלַתּוֹשֵׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שְׁשִׁ־הָעָרִים הָאֵלֶּה לְמִקְלָט לְנוֹס שָׁמָּה כָּל־מִכַּה־נֶפֶשׁ בְּשִׁגְגָה: טז וְאִם־בְּכָלִי בְּרָזַל | הִכְּהוּ וַיָּמוּת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוֹמָת הָרֹצֵחַ: יז וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ הִכְּהוּ וַיָּמוּת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוֹמָת הָרֹצֵחַ: יח אֹו בְּכָלִי עֵץ־יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בּוֹ הִכְּהוּ וַיָּמוּת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוֹמָת הָרֹצֵחַ: יט גֹּאֵל הַדָּם הוּא יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹרְבוֹ הוּא יִמְתְּנוּ: כ וְאִם־בְּשִׁנְאָה יִהְיֶה אֹרֶה־שְׁלִיף עָלָיו בְּצִדָּהּ וַיָּמוּת: כא אֹו בְּאִיבָהּ הִכְּהוּ בִידּוֹ וַיָּמוּת מוֹת־יוֹמָת הַמָּכָה רֹצֵחַ הוּא גֹאֵל הַדָּם יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹרְבוֹ: כב וְאִם־בְּפִתְעָה בְּלֹא אִיבָהּ הִדְּפוֹ אֹרֶה־שְׁלִיף עָלָיו כָּל־כְּלִי בְּלֹא צִדָּה: כג אֹו בְּכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא רְאוּת וַיִּפֹּל עָלָיו וַיָּמוּת וְהוּא לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מִבִּקֵּשׁ רָעָתוֹ: כד וְשִׁפְטוֹ הָעֵדָה בֵּין הַמָּכָה וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה: כה וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת־הָרֹצֵחַ מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם וְהָשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה וַיָּשֶׁב בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ: כו וְאִם־יָצָא יָצָא הָרֹצֵחַ אֶת־גִּבּוֹל עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר יָנוֹס שָׁמָּה: כז וּמָצָא אֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם מִחוּץ לְגִבּוֹל עִיר מִקְלָטוֹ וְרֹצֵחַ גֹּאֵל הַדָּם אֶת־הָרֹצֵחַ אֵין לוֹ דָם: כח כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ יָשֶׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל יָשׁוּב הָרֹצֵחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ: כט וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת מִשְׁפָּט לְדִרְתֵּיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם: ל כָּל־מִכַּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֲדִים יִרְצַח אֶת־הָרֹצֵחַ וְעַד אֶחָד לֹא־יַעֲנֶה בְּנֶפֶשׁ לָמוֹת: לא וְלֹא־תִקְחוּ כֶּפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוֹת כִּי־מוֹת יוֹמָת:

/המשך בעמוד הבא/

לב ולאתקחו כפר לניס אלעיר מקלטו לשוב לשבת בארץ עדמות הפהו: לג ולאתחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא יחניף את הארץ ולארץ לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו: לד ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יהוה שכן בתוך בני ישראל:

ענה על סעיף א- חובה

א. קרא פסוקים ט"ז- כ"ג.

(1) הכתוב מבחין בין רוצח בשגגה ורוצח במזיד על פי שני קריטריונים: מערכת היחסים שבין הרוצח לבין הנרצח, ואופן ההריגה. הבא ראייה אחת לכל קריטריון והסבר אותה. (8 נקודות)

(2) מה תפקיד העדה על פי פסוק כ"ד ומה תפקידה על פי פסוק כ"ה? (4 נקודות)

ענה על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. קרא פסוקים י"ט- ל"ד.

(1) קרא פסוקים י"ט- כ"ה. הסבר את תפקידו של גואל הדם במקרה של רצח, וכיצד החברה מגבילה אותו במקרה של רצח בשגגה? (8 נקודות)

(2) בפסוקים ל"א- ל"ד, ערך חיי אדם עומד מעל כל ערך או שיקול אחר. הדגם והסבר את דבריך. (8 נקודות)

ג. קרא פסוקים י"א- י"ב, כ"ד- ל"ד שלפניך

(1) קרא פסוקים י"א- י"ב, כ"ד- כ"ח שלפניך. על פי פסוקים אלה, האם תפקידה של עיר המקלט להגן על הרוצח בשוגג או להענישו? הסבר ובסס את דבריך. (8 נקודות)

(2) קרא פסוקים י"ט- ל"ד. כיצד מתמודד החוק עם הסתירה (= הניגוד) שבין היתר (= מותר) נקמת הדם לבין הערך העליון של חיי אדם? הדגם והסבר את דבריך. (8 נקודות)

מזמורי תהילים

9. קרא תהילים, פרק ח'.

א למנצח על הגתית מזמור לדוד: ב יהוה אדנינו מה אדיר שמוך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים: ג מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם: ד כי אראה שמיד מעשה אצבעתיך ירח וכוכבים אשר כוננתה: ה מה אנוש כיתזכרנו ובראדם כי תפקדנו: ו ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו: ז תמשילהו במעשי ידיך כל שפה תחת רגליו: ח צנה ואלפים כלם וגם בהמות שדי: ט צפור שמים ודגי הים עבר ארחות ימים: י יהוה אדנינו מה אדיר שמוך בכל הארץ

/המשך בעמוד הבא/

ענה על סעיף א- חובה

א.

מזמור ח' נחשב לשיר הלל לגדולת ה'.

הבא שלוש דוגמאות לגדולת ה' במזמור, והסבר כיצד באה לידי ביטוי גדולת ה' בכל אחת מהדוגמאות שהבאת.

(12 נקודות)

ענה על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב.

המזמור מתאר את האדם באמצעות תיאורים מנוגדים.

(1)הבא שני תיאורים מנוגדים בהם מתואר האדם במזמור והסבר אותם. (8 נקודות)

(2) קרא גם בראשית, פרק א', פסוקים כ"ו- כ"ח. הסבר איזה תיאור במזמור ח', בא לידי ביטוי בבראשית א'

פסוקים כ"ו כ"ח? בסס את דבריך והסבר אותם. (8 נקודות)

ג.

כיצד תפארת שלטונו של האדם בבריאה, מוסיפה לגדלותו של ה'? הבא שתי דוגמאות לכך מהמזמור והסבר

אותן. (16 נקודות)

ספרות החכמה- הרהורים על החיים

10.קרא קהלת, פרק א'.

א דברי קהלת בן־דוד מִלֶּךְ בִּירוּשָׁלַם: ב הִבֵּל הַבָּלִים אָמַר קֹהֶלֶת הִבֵּל הַבָּלִים הֵכֵל הַבֵּל: ג מֵה־
יְתָרוֹן לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ שִׁיעָמָל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: ד דֹּר הַלֵּךְ וְדֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עֲמֻדָתָהּ: ה וְזֶרַח
הַשָּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְאֶל־מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זֶרַח הוּא שָׁם: ו הוֹלֵךְ אֶל־דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן סוֹבֵב | סָבַב
הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל־סִבִּיבֵתָיו שָׁב הָרוּחַ: ז כָּל־הַנֶּחָלִים הַלְכִים אֶל־הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מֵלֵא אֶל־מְקוֹם
שֶׁהַנֶּחָלִים הַלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לָלֶכֶת: ח כָּל־הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא־יִוָּכַל אִישׁ לִדְבַר לֹא־תִשָּׁבַע עֵין
לְרֹאוֹת וְלֹא־תִמָּלֵא אֵזֶן מִשְׁמַע: ט מֵה־שִׁהִיָּה הוּא שִׁיִּהִיָּה וּמֵה־שִׁנַּעֲשָׂה הוּא שִׁיעֲשָׂה וְאֵין כָּל־חֲדָשׁ
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: י יֵשׁ דְּבַר שִׁיאֲמַר רָאִהֲזָה חֲדָשׁ הוּא כָּבֹד הִיָּה לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הִיָּה מִלְּפָנָיו: יא אֵין
זִכְרוֹן לְרֹאשִׁינִים וְגַם לְאַחֲרֹנִים שִׁיִּהִיו לֹא־יִהְיֶה לָהֶם זִכְרוֹן עִם שִׁיִּהִיו לְאַחֲרָנָה: יב אֲנִי קֹהֶלֶת
הִנֵּיתִי מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם: יג וְנִתַּתִּי אֶת־לִבִּי לְדָרוֹשׁ וְלִתְּוֹר בַּחֲכָמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת
הַשָּׁמַיִם הוּא | עֲנִין רָע נָתַן אֱלֹהִים לִבִּנִּי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ: יד רָאִיתִי אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הֵכֵל הַבֵּל וְרַעוּת רוּחַ:

/המשך בעמוד הבא/

טו מַעֲנֵת לֹא־יִוָּכַל לְתַקֵּן וְחֶסֶד לֹא־יִוָּכַל לְהַמְנוֹת: טז דְּבָרַי אֲנִי עִם־לֵב לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגַּדְתִּי
וְהוֹסַפְתִּי חֲכָמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר־הָיָה לִפְנֵי עַל־יְרוּשָׁלַם וְלִפְנֵי רָאָה הַרְבֵּה חֲכָמָה וְדַעַת: יז וְאַתָּנָה לִבִּי
לְדַעַת חֲכָמָה וְדַעַת הַזֵּלֶלֶת וְשִׁכְלוֹת יִדְעָתִי שְׁגִם־זֶה הוּא רַעְיוֹן רוּחַ: יח כִּי בָרַב חֲכָמָה רַב־כָּעַס
וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מִכְּאוֹב:

ענה על סעיף א- חובה

א. קרא פסוקים א'- ז'.

(1) הטענה של קהלת בפסוקים ב'- ג', מעוררת קושי בהכללת ספר קהלת בין ספרי המקרא. הדגם

והסבר דבריד. (6 נקודות)

(2) הסבר כיצד משתמש קהלת בתופעות הטבע כדי לחזק את טענתו בפסוקים ב'- ג'. (6 נקודות)

ענה על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב.קרא פסוקים ח'- י"א.

(1) הסבר כיצד מהווה טענת קהלת בפסוק י"א ראיה נוספת לקביעתו בפסוקים ב'- ג? (8 נקודות)

(2) הסבר מדוע ספר קהלת עצמו הוא ראיה המלמדת כי טענתו בפסוק י"א אינה תמיד נכונה? (8 נקודות)

ג.קרא פסוקים י"ב –י"ח.

(1) הבא שתי ראיות מן הכתוב והסבר כיצד הן מלמדות שקהלת חשב שהחכמה אינה טובה לאדם. (8 נקודות)

(2) הסבר את הנימוק שמציג קהלת להוכחת טענתו שהחכמה אינה טובה לאדם. (8 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך